

Bezichtiging kookproeven PPO 8 mei 2014:

Tulp, narcis en bijzondere bolgewassen kunnen meer hebben dan gedacht

Peter Vreeburg, Martin van Dam en Paul van Leeuwen, PPO Bloembollen

Het koken van bolgewassen is een beproefde methode om schade door allerlei aaltjes te voorkomen. Opdat het middel niet schadelijker wordt dan de kwaal is het uitzoeken van goede protocollen per gewas van groot belang.

Dit jaar is het laatste jaar collectief (door PT) gefinancierd onderzoek naar de bestrijding van stengelaaltjes door een warmwaterbehandeling en naar het effect op de schade daarvan bij diverse gewassen. De resultaten van het kookonderzoek bij tulp, narcis en een 4-tal bijzondere bolgewassen zijn te zien op een inloopmiddag bij PPO op 8 mei. Daarbij zijn verschillen zichtbaar tussen cultivars, voortemperaturen, kooktemperaturen en kooktijdstippen. Er wordt ook informatie gegeven over een mogelijk alternatief voor bestrijding via het koken te weten een CATT behandeling en de eerste resultaten uit het praktijknetwerk 'Stengelaaltjes in het vizier'.

Voor sommige gewassen is koken al een standaardmaatregel zoals bij narcis en Muscari. Van tulp worden alleen nog hardschalige cultivars gekookt tegen D. destructor, maar is er ook behoefte aan een kookbehandeling tegen stengelaaltjes. De behoefte aan een alternatief voor vernietigen is groot door de steeds groter wordende partijen en het verdwijnen van de PT-vergoedingsregeling stengelaaltjes.

De kookadviezen bij narcis en bijzondere bolgewassen moeten mogelijk aangepast worden omdat er aanwijzingen zijn dat er soms overleving is bij narcis en omdat de adviezen bij de bijzondere bolgewassen al erg oud zijn.

Indien stengelaaltjes aanwezig zijn worden de bollen eerst bij een hoge voortemperatuur geplaatst zodat de bol de behandeling beter kan doorstaan. Vervolgens worden de bollen voorgeweekt om de aaltjes te activeren en tot slot wordt netto 4 uur gekookt om de aaltjes te bestrijden. Om het lastige voorweken te voorkomen en aangetaste bollen zo kort mogelijk in de schuur te hebben, worden ook de mogelijkheden onderzocht om een warmwaterbehandeling binnen een week na rooien toe te passen. Dit gebeurt dan zonder voorwarmte en zonder voorweken, maar mét aangepaste watertemperatuur en kookduur.

Tulp

Bij tulp loopt het onderzoek nu voor het 5de jaar. Ook tulp blijkt te kunnen worden gekookt mits de voortemperatuur maar flink wordt verhoogd. Een graad hogere kooktemperatuur kan direct veel schade geven, maar door de voortemperatuur te verhogen wordt de opkomst en opbrengst weer sterk verbeterd. Dit jaar wordt het onderzoek uitgevoerd met 4 cultivars (Ad Rem, Striped Bellona, Strong Gold en Purissima) die zowel mét als zonder voorwarmte + voorweken werden behandeld. Als voorwarmte werd 34, 36 en 38°C gegeven, er werd daarna 24 uur voorgeweekt en vervolgens werden de bollen 4 uur gekookt bij 47 of 48°C. De bollen die zonder voorbehandeling werden gekookt kregen de behandeling: 1, 2 of 3 uur koken bij 43 of 45°C. Er zullen ook resultaten van bestrijding van de aaltjes in zieke partijen worden getoond.

Er ligt nu een verzoek bij de NVWA om het koken van tulpen toe te staan. Dit voorstel wordt ook toegelicht.

Narcis

Te zien zijn de resultaten van het tweede jaar onderzoek waarbij binnen 3 weken na rooien na 3 voortemperaturen (30, 34 en 38°C) en voorweken is gekookt bij 4 watertemperaturen (47 en 49°C). Er zijn cultivars met verschillende kookgevoeligheid behandeld, namelijk Tête-à-Tête (ongevoelig) en Tahiti (gevoelig) en cultivars met meer wortels kort na rooien (Bridal Crown en Geranium). Er zijn meer behandelingen kort na rooien zonder voorwarmte en voorweken uitgevoerd. Koken van aangetaste bollen gaf aan dat er weer overleving gevonden werd bij het huidige advies: 1 week 30°C + voorweken + wwv 4 uur 47°C.

Bijzondere bolgewassen

De huidige adviezen zijn soms al 30 jaar oud. Vorig jaar is gebleken dat alle gewassen een hogere kooktemperatuur van 47 of soms 49°C goed konden verdragen, maar dat soms de voortemperatuur daarbij moet worden verhoogd. Dit tweede jaar is na een voortemperatuur van 30 of 34°C, voorgeweekt en gekookt bij 45, 47 of 49°C. De gewassen zijn: *Allium aflatunense* Purple Sensation, *Muscari aucherii* White Magic, *Chionodoxa luciliae* en *Scilla siberica*.

Kader

Kookonderzoek tulp, narcis en bijzondere bolgewassen
Datum: donderdag 8 mei 2014 van 15.00 tot 17.00 uur
Locatie: PPO in Lisse

Foto veldoverzicht